

Stefaan Bingé speurt plantenproblemen op

Als je ziek bent, ga je naar de dokter. Maar wat als je planten het laten afweten? Tuindokter Stefaan Bingé trekt Vlaanderen rond om tuiniers uit de nood te helpen. Met veel wijze raad en een beetje bestrijdingsmiddelen. «Al is preventie het beste medicijn.»

LAURENCE MACHIELS

Kale vlekken in je gazon, bruine takken in je haag, algen in de vijver: het pad van een tuinier gaat niet altijd over rozen. Aan informatie en bestrijdingsmiddelen geen gebrek, maar vaak is daarmee het probleem niet opgelost. Want een zieke plant duidt meestal op een onderliggende oorzaak. «Een pak problemen kan al vermeden worden door planten ver genoeg uit elkaar te zetten»,

Hou rozen weg van een 'zure' beukenhaag, rododendron en azalea

Tuindokter Stefaan onderzoekt de bladeren van een appelboom op insecten en schimmels. Foto's Kos

zegt Stefaan. «We vergeten dat die kleine hortensia uit het tuincentrum straks een klepper van 1,5 meter diameter wordt. Als je je hortensia niet genoeg ruimte geeft, is dat op termijn om problemen vragen.» Planten voeren immers dagelijks een concurrentiestrijd in je tuin voor het meeste licht, lucht, water en voedingsstoffen, en duwen daarbij de zwakste weg. En zwakke planten zijn een makkelijke prooi voor insecten en schimmels. Andere stoten dan weer af, door stoffen in hun wortels en bladeren. «Als je een roos te dicht bij een beukenhaag zet, zullen de bladeren gelig worden en zal je plant stoppen met groeien. Beukenbladeren verzuren de bodem, terwijl een roos net een neutrale tot kalkrijke bodem verlangt.» Een plant die op de juiste plek staat, uit de concurrentiezone van andere planten, maakt veel meer kans om gezond te blijven.

Ken je bodem

«Alles begint bij de bodem», zegt Stefaan. «Helaas weten maar weinig mensen op wat voor bodem ze nu precies al die jaren tuinieren. Als je weet hoe zuur of kalkrijk, zanderig, arm of rijk die is, kun je je planten in functie daarvan kiezen. Een roos in zure grond of een rododendron in kalkrijke grond planten, is vragen om problemen. Een bodemanalyse van de Bodemkundige Dienst van België (www.bdb.be) geeft je advies voor drie jaar en kost maar 71,29 euro. Het bespaart je op termijn wel een pak zorgen en extra reddingsmiddelen.» Meten is weten, is Stefaans meest gegeven doktersadvies. Een beetje plantenkennis helpt natuurlijk ook. «Rozen, (sier)appel, laurierhagen, meidoorn, struikganzerik, aardbeien... ze behoren allemaal tot dezelfde familie. Ze houden van een zonnige standplaats en een humusrijke, doorlatende bodem. Plant ze bij voorkeur niet samen in een border met azalea, rododendron, camelia of coniferen: die houden van zure grond en geven stoffen af waar de roos (en haar familie) niet van houdt.» Stefaan is expert in het detecteren van alarmsignalen. «Soms word ik opgeroepen omdat een forsythia of lavendelbed er ziekjes bij staat. Als ik dan hoor dat die planten er al twintig jaar staan, weet ik dat ze hun houdbaarheidsdatum bereikt hebben. Soms zijn planten 'op'. Al kun je je lavendel lang gezond houden door hem op het juiste moment en op de juiste manier te snoeien.»

Weg met algen en mos

«Vijvers zijn vaak een zorgkindje. Door er een net over te spannen dat de herfstbladeren opvangt, vermijd je straks een algenpro-

SOS Tuindokter

Vier diagnoses, vier voorschriften

KALE PLEKKEN IN HET GAZON

Oorzaak? Engerlingen, de witte larven van de mei- of junikever die graswortels vreten. Vaak zie je veel merels, kraaien of eksters op je gazon die

delarven proberen opte pikken, maar meestal volstaat dat niet.

Hoe behandelen? Engerlingen bestrijd je met aaltjes (of nematoden), maar daarvoor

is het nu al te koud. De bodemtemperatuur moet 10 à 12 °C zijn (ook 's nachts).

Hoe voorkomen? Verbeter de conditie van je grasmat

met organische (herfst)gazonmest. Strooi niet zomaar kalk en mest, maar laat eerst de bodem analyseren: de meeste Vlaamse gazons zijn overbekakt.

BRUINE EN DODE BLADEREN IN DE BUXUS

Oorzaak? Schimmels, meer bepaald de agressieve *Volutella buxi* en *Cylindrocladium buxicola*.

Hoe behandelen? Alleen herhaalde behandelingen met fungicide zoals Eminent of Sporgon kunnen de schimmels remmen. Een bio-

logische behandeling tegen is er (nog) niet. Bespuit na het snoeien en sproei overvloedig, ook diep in de plant.

Hoe voorkomen? Veel

schimmels worden overgebracht via het gereedschap. Ontsmet je snoeischaar na gebruik, met een poetsdoek of keukenpapier en Dettol.

AFSTERVENDE TAXUSHAAG

Oorzaak? Larven van de taxuskever (of gegroefde lapsnuitkever).

Hoe behandelen? Pak de kevers én de larven aan. De kevers, die knab-

belen aan de bladranden van rododendrons, bespuit je met plantaardig insecticide (Naturen of ECOstyle) vanaf de lente. Het zijn nachtdieren: bespuit bij valavond, liefst di-

rect op de kevers. De larven bestrijd je met aaltjes, vanaf mei, als ze naar de oppervlakte kruipen en de bodem warm is. Sinds kort is er compost met de schimmel *Metar-*

hizium anisopliae ('Compost Speciaal' of Bio 1020), die de eitjes en larven doodt, en je door de grond kan mengen. **Hoe voorkomen?** Treed meteen op als je vraat opmerkt.

WIT PLUS OP ROZENBLAD

Oorzaak? Witziekte of meeldauw is een schimmel die op rozen maar ook op besjes, druiven en groenten voorkomt. Het remt de groei van je plant en verzwakt ze.

Hoe behandelen? Alle producten op basis van zwavel remmen de schimmel. Knip aangetaste topjes weg en ruime zieke moestuinplanten zoals komkommers en courgettes nu volledig op.

Doe ze niet op de composthoop maar in de gft-bak.

Hoe voorkomen? Plant je rozen op een plek met veel wind, geef ze geen kunstmest maar organische mest, en af en toe een douche met

vloeibaar zeewier, een aftrek van brandnetels, compostthee of basaltmeel. Die maken de bladeren weerbaarder tegen schimmels.

bleem. Net zoals je mos in je gazon kunt afremmen door het gras wat hoger, op 3,5 tot 4,5 cm, te maaien in plaats van het superkort te houden. Als ik opgeroepen wordt voor een geel gazon, ligt dat vaak aan de grasmaaier: elke 20 maaiuren de messen slijpen, is geen overbodige luxe. Een goed gevoed en niet te kort gazon zal ook minder vatbaar zijn voor mosgroei. Al zie ik meer en meer gazons die overbested en -bekalkt zijn, vandaar dat een bodemanalyse zo belangrijk is.» Over onkruid in het gazon spreekt hij zich liever niet uit. «Dat is voor elke tuinier persoonlijk. Sommige klanten vinden madeliefjes en

witte klaverbloemen net mooi en natuurlijk, anderen willen een perfect biljartlaken. Dat laatste kan ook, maar helaas niet zonder onkruidbestrijders.» Ook al noemt Stefaan zich tuindokter, toch is hij niet happig om snel naar de spuit te grijpen. «Vaak is een gerichte behandeling met een biologisch middel voldoende. Ik werk bijvoorbeeld veel met koolzaadolie, onder meer tegen de taxuskever, mijten en luizen. Het is 100% plantaardig en berokkent geen schade aan andere dieren zoals de bijen. Met chemische middelen dood je vaak meer dan alleen het 'schadelijke' insect.»

Stefaan pleit voor een doorgedreven hygiëne in de tuin. «Schimmels zijn stille doders; vaak verspreid je ze zelf ongewild via je tuinhandschoenen en je materiaal. Ik werk zelf altijd met propere of wegwerphandschoenen en ontsmet alles - zelfs mijn spade - na gebruik met Dettol. Planten die verzwakt zijn door bladschimmels probeer ik erbovenop te helpen met flinke douches compostthee. Daarmee bereik ik veel, maar alle planten redden is moeilijk.» 'De Tuindokter', Stefaan Bingé, Davidsfonds, 24,95 euro. Een huisbezoek met voorschriften kost 99 euro. www.detuindokter.be